

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет іноземної філології
Історичний факультет

СХОДОЗНАВСТВО. АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*Тези доповідей
I Міжнародної науково-методичної конференції
20 березня 2020 р.*

Харків – 2020

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

Укладачі: Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

Організаційний комітет конференції:

І.Ф. Прокопенко – академік НАПН України, доктор педагогічних наук, ректор (голова);

Ю.Д. Бойчук – доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи ХНПУ імені Г.С. Сковороди (заступник голови);

Хошіно Юічі – Другий секретар Посольства Японії в Україні (заступник голови).

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей I Міжнародної науково-методичної конференції, 20 березня 2020р. – Х. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2020. – 258 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 4 від 15.06.2020р.

До збірника увійшли тези доповідей, присвячені проблемам східної філології, освіти та виховання, методики викладання сходознавчих дисциплін, перекладу, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних та історичних спеціальностей.

Видано за рахунок укладачів

©Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
© Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

Дönеміндекі Гелішеме Еврелері).....	108
Фідан Сулейман. Огляд традиційної музики в культурній політиці Туреччини після 2000 року (View of Traditional Music in Cultural Policy of Turkey After the Year 2000).....	110
Мамедова Айтadž. Програма академічної мобільності «Мевляна» в Україні (Mevlana Değişim Programının Ukrayna'da Uygulanması).....	112
Метін Айше Сімай. Відображення методів медичного лікування у мистецтві мініатюри (Minyatür Sanatına Tıbbi Tedavi Yöntemlerinin Yansıması).....	114
Назарова А.В. Використання пісенного матеріалу на уроках турецької мови...	115
Петрова Озель Л.П. Комунікативний аспект турецького етноетикету.....	117
Севім Саліх. Питання граматичних термінів у викладанні турецької мови (Türk Dili Öğretiminde Gramer Terimleri Sorunu).....	120
Сойлемез Мехмет. Міграція музичної пам'яті: ромеї Агирнаса (м. Кайсері) (Migration of Musical Memory, Example of Kayseri Ağırnas Greeks).....	121
Усатенко Я.М. Поетичний образ Кюль-тегіна в перших писемних пам'ятках давніх тюрків.....	124
Зубашенко А.О. Роль мотивації і способи її посилення при навчанні турецької мови.....	126

КУЛЬТУРА ТА ФІЛОСОФІЯ КРАЇН СХОДУ

Ding Shaojie. Cultural component of «One Belt, One Road» economic projects...	128
Веремєєва К.В. Китайський новий рік: від минулого до сьогодення.....	129
Болховецька В.Ю. Китайський традиційний костюм ханьфу.....	131
Бурлачко Я.П. Роль традиційних фестивалів в Китаї. Їх легенди та святкування.....	132
Заліська М.В. Вплив конфуціанства на розвиток культури Китаю.....	134
Козакова М.В. Влияние буддизма на культуру Китая.....	135
Кім О.В. Релігії Китаю. Історія та сучасний стан.....	137
Колоколова А.О. Китайская опера и ее разновидности.....	139
Корнєв А.Ю. Східні мотиви у харківській кондитерській етикетці початку ХХ століття.....	141
Людкевич В.Б. Китайська міфологія.....	143
Лю Сінся. Новые идеи для продвижения китайской культуры.....	144
Мишньова К.Ю. Ворожіння як невід'ємна частина китайської культури.....	147
Рибалко С. Б. Візерунки кімоно: типологія та семантика.....	148
Ріпчанська К.Р. Особливості китайської системи мір.....	151
Русских Е.В. Тайцзицюань в КНР.....	152
Саліх Саліх Абд. Етнонаціональні цінності та культура арабів.....	154
Сторчак П.В. Особливості оформлення японських привітальних листівок.....	156
Tang Yongbo. A Study on the Overseas Communication Path of Confucius's Thoughts.....	158

МИСТЕЦТВО КРАЇН СХОДУ

Баштинська М.Р., Ващенко В.В. Японское искусство оригами: историко-философский аспект.....	159
Клиновська Т.В. Розвиток кінематографу КНР.....	161
Поміляйко В.О. Особливості китайської чайної церемонії.....	161
Романченко А.С. Основні стилі та особливості китайського живопису Гохуа.....	163
Се Юйдін. Автопортрет у творчості Пань Юйлян.....	164
Смілянська О.О. Історія становлення класичного балету в Китаї.....	166
Тан Цяньжуй. Прояви шинуазрі у європейському мистецтві ХVIII – ХІХ	

РОЗВИТОК КІНЕМАТОГРАФУ КНР

Клиновська Тетяна Віталіївна, студентка 2 курсу

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Науковий керівник: викладач кафедри східних мов С.С.Науменко

Китай - одна з найвпливовіших країн у сучасному кіносвіті. Громадяни цієї країни почали своє знайомство з кіно ще в 1906 році. Першим центральним містом розвитку кіномистецтва був Шанхай та перша власна кінострічка була знята в 1906 році і мала назву «Битва при Дін Цзюнь Шань». Важко було назвати це в широкому сенсі фільмом, бо це були лише кадри з вистави музичної драми, які були зняті на рухомому стрічку. На початку двадцятого століття виконувати роль у кіно могли виключно чоловіки, це можна яскраво спостерігати у стрічці «Складна пара», який був знятий у 1913 році, проте згодом після появи фільму «Чуан Цзу перевіряє свою дружину» жінки також почали зніматися у фільмах. Через те, що перші сорок років фільми у Китаї знімалися виключно в Шанхаї, місто стало також відомим як «Східний Голлівуд». Згодом у фільмах Китаю були відображені серйозні, актуальні та культурні проблеми країни, а також вперше з'явилася повчальна сторона. Одними з найпопулярнішими темами також були революційні ідеї та демонстрація міста, який загруз у корупції та грошах.

У період з 1972-1987 найпопулярнішими темами були революційні ідеї та створювалося кіно лише як витвір мистецтва, а домінуючими темами були: погані та хороші сторони культурної революції і проблеми соціального характеру. У той час популярними були так звані «травматичні драми». Яскраві приклади того часу відображаються у таких фільмах: «Один і вісім» (1983), «Жовта земля» (1984). Потім кінематограф Китаю зазнав важких часів, бо у країні з'явилася жорстка цензура, яка ущільнювала та не давала змогу знімати якісне кіно, але ситуація змінилася, коли фільми почали перемагати та отримувати винагороди у Канському та Венеціанському фестивалях. У цей самий час свою популярність здобувають комедійні фільми про бойові мистецтва, світовою зіркою яких стає Джекі Чан. Після возз'єднання Гонконгу і Макао з КНР стало з'являтися все більше спільних фільмів, роботу над якими спільно вели представники КНР, Гонконгу і Тайваню. Відомими прикладами такої співпраці є «Тигр, що крадеться, дракон» (2000), «Клятва» (2005), «Хо Юаньцзя» (2006), «Полководці» (2007), «Червона скеля» (2008-09) [1].

У наші часи влада КНР сприяє розвитку кіномистецтва. З 1 березня 2017 року було прийнято закон, завдяки якому китайське кіновиробництво увійшло у програму національному розвитку економіки суспільства, що призвело до фінансування більш ніж 200 кінопроектів за рік та будівництво 6 кіностудій. Щодо мови, то у кінотеатрах КНР фільми у прокаті мовою оригіналу з китайськими субтитрами [2].

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1.Торопцев, С. А. Очерк истории китайского кино : 1896–1966 / С. А. Торопцев. — М. : Наука, 1979. — 230 с.
- 2.Юткевич, С. И. В театрах и кино свободного Китая : записки советского режиссёра. — М. : Искусство, 1953. — 172 с.

ОСОБЛИВОСТІ КИТАЙСЬКОЇ ЧАЙНОЇ ЦЕРЕМОНІЇ

Поміляйко Вікторія Олександрівна, студентка 2 курсу

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Серед культурних явищ Далекого Сходу, які особливо подобаються європейцям, одне з провідних місць посідає чайна церемонія. Традиція чаювання, як і сама назва цього напою в європейських мовах (tea, чай), були запозичені з Китаю. Але у європейських культурах філософсько-естетичний та етичний зміст чайного ритуалу не досяг такого великого значення.

Чай у Китаї є невід'ємною частиною повсякденного життя і належить до сімох речей, що вживаються кожного дня (дрова, рис, олія, сіль, соєвий соус, оцет). Китайська чайна культура досить сильно різниться від нашої, як способами приготування, так і ставленням до чаювання.

Історія культивування чаю в Китаї налічує вже понад 5 тисяч років. Спочатку в давньому Китаї чай використовували як ліки, і саме за це він отримав назву «божественних листів». Але зараз пройшовши майже трьох тисячолітній розвиток чай став не тільки лікарським засобом, а й посів важливе місце в житті кожного китайця. На філософській і медичній основах чай виконував свою суспільно значущу функцію в період династії Цзін (265 – 439 р. н. е.), в епоху Південних і Північних династій (420 – 581 р. н. е.). Представники трьох визначних учінь – конфуціанства, даосизму і буддизму – використовували чаювання в якості моделі соціального спілкування [1].

У Китаї існують сім великих груп чаю: зелені, жовті, білі чаї, улуни, червоні, чорні чаї та пуери. Усі вони значно різняться, і кожен з них має свої особливості. На сьогодні у Китаї відомо більше ніж 260 різних видів чайних кущів. На їх якість та вид впливає висота вирощування, сезонність, погодні умови, методи збирання.

Чайна церемонія в перекладі з китайської мови означає «чайне мистецтво». Це особлива процедура споживання чаю, її філософія полягає в тому, щоб зупинитися, прислухатися до себе, відкинути усі свої думки та відчутти весь смак та аромат чаю [2].

В основі китайської чайної церемонії лежать чотири головні принципи: гармонія, повага, чистота, спокій [3]. Форма вживання чаю пройшла три етапи розвитку: заварений чай, збитий чай, запарений чай, що відповідало розвитку технологій вирощування, збору й обробки чайного листа. Зміни в техніці заварювання чаю зумовили зміни в формі проведення чайної церемонії. У наш час використовують декілька видів заварювання чаю.

- У чашці чаю (茶甌). Таким способом можна заварювати будь-який вид чаю. Чаю – це набір до якого входить чашка, кришка та блюдце. Цей метод переважно використовують для повсякденного чаювання.

- Заварювання в чайнику. Цей вид передбачає наявність великого чайника з порцеляни або глини, всередину якого вставляється стаканчик-ситечко із заваркою. Вважають, що чай в ситечку більше розкривається та краще віддає аромат чаю.

- Чайна церемонія Гунфу Ча (功夫茶). Врівноваженість та доброзичлива атмосфера обов'язкові умови для проведення цієї церемонії. Заварюючи чай в такий спосіб, необхідно мати маленький чайник (близько 150 мл) виготовлений з ісинської глини та спеціальні інструменти для проведення чайної церемонії. Цей метод використовують як для чаювання з родиною, так і для проведення церемонії для гостей.

Чай у Китаї п'ють щодня, і зазвичай жодного приводу для цього не потрібно. Проте все ж таки виділять кілька особливих подій для влаштування чайної церемонії.

1. «Сімейна зустріч». У наші дні діти все рідше навідують батьків, дідуся та бабусю не часто бачать своїх онуків. Саме тому у Китаї, сумісні чаювання в ресторанах є важливою частиною сімейних зустрічей та збереження традиції.

2. «Вибачення». За китайськими звичаями потрібно налити чай людині перед якою ти вибачаєшся. Це вважається проявом щирості та покірності.

3. «Висловлення вдячності старшим у день весілля». Однією з традицій китайського весілля є те, що наречений та наречена підносять батькам чай, опустившись

перед ними на коліна. Таким чином вони виражають їм вдячність. А батьки у свою чергу дарують молодим червоний конверт, який означає вдачу.

4. «Підтримання традиції». Існує чаошанська традиція за якою прийнято збиратись із друзями та родичами на церемонію Гунфу Ча. Під час церемонії старші розповідають молодшим про звичаї, передаючи їм свої знання [4].

Традиційно чайні церемонії проводять в чайних будинках без яскравого освітлення. Інтер'єр таких закладів виконано в пастельних тонах, для посуду використовують низькі столики, на підлогу частіше за все кладуть м'які килимки та подушки. Сьогодні чайні будинки – це місця, де китайці можуть відпочити, добре провести час з друзями.

Китайська чайна церемонія відома не лише в Китаї, але й далеко за його межами. Ця давня традиція існує вже упродовж багатьох тисячоліть. Мистецтво приготування та пиття чаю таким чином, допомагає людям на деякий час забути про повсякденні турботи, знайти душевну рівновагу та провести час із найближчими людьми. Зараз китайці влаштовують чайні церемонії переважно з нагоди особливих подій, підтримуючи і передаючи цю традицію наступним поколінням.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Чу, Фенлей. Філософсько-естетичні та соціокультурні аспекти чайної церемонії (китайська та японська моделі) [Текст] : автореф. дис. ... канд. культурології (26.00.01) / Чу Фенлей; Харк. держ. акад. культури. – Харків, 2010. – 21 с.
2. Куренкова О.Ю. Чайная церемония в Китае // Интерес. №3, 2005.
3. Чу, Фэнлей. Четыре принципа китайской чайной церемонии / Фэнлей Чу // Вісн. ХНУ. – 2006. – № 714-2006. – С. 343-345.
4. Кочетова М.А., Пищальникова Р.А., Терешкова Н.С. Китайская чайная церемония // Молодой ученый. – 2015. – №19. – С. 97-99. [Електронний ресурс]. URL <https://moluch.ru/archive/99/22347/> (дата звернення: 14.02.2020).

ОСНОВНІ СТИЛІ ТА ОСОБЛИВОСТІ КИТАЙСЬКОГО ЖИВОПИСУ ГОХУА

Романченко Анастасія Сергіївна, студентка 2 курсу

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Науковий керівник: викладач кафедри східних мов Ю.В. Андреева

Китайський традиційний живопис *Гохуа* (画国) є найпопулярнішим напрямом в образотворчому мистецтві Китаю. Він являє собою особливу систему, що включає в себе пейзаж, портрет, зображення квітів і птахів, тварин і комах. Водночас багато майстрів сьогодні відхиляються від сталих канонів, заданих предками, намагаючись продемонструвати власне бачення китайського мистецтва. При цьому вони в повній мірі зберігають весь символізм і привабливість традиційних робіт.

Китайським живописом називають ті картини, які пишуться з використанням традиційних китайських інструментів і матеріалів, пензлів і туші, і виконані в традиційній манері [1;2].

В історії традиційного китайського живопису з найдавніших часів до сьогодення сформувалися два основних стилі:

10. *Гунбі* (笔工) (досл. ретельний, акуратний пензель) – для картин, написаних в такому стилі, характерні каліграфічно виписані контури та обриси, кожен деталь виконано реалістично і докладно. Саме тому друга назва стилю – «чітка лінія». Після того, як було нанесено всі чорні штрихи, художник може зафарбувати контур мінеральними фарбами. Оскільки вони дуже яскраві і стійкі, робота ще довго зберігає свій презентабельний та естетичний вигляд. Даному стилю віддавали перевагу стародавні придворні живописці, які оформлювали інтер'єри імператорських палаців.

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей
I Міжнародної науково-методичної конференції

Відповідальний за випуск: (Руда Н.В.)

Комп'ютерна верстка: Петрищева О.В.

Коректор: Коробкіна І.М.

Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності несуть автори

Підписано до друку   Формат   Папір офсетний.

Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний. Ум. друк. арк.

Обл.-вид. арк.   Зам №   Тираж   прим.   Ціна договірна.